Pytania 1 (Wykład 1)

1. Co to jest obraz

Dwuwymiarowa **funkcja intensywności światła** f(x,y); wartość w wsp (x,y) określa **intensywność** (jasność) obrazu w tym punkcie,

2. Z jakich operacji składa się proces przetwarzania obrazu

- Pozyskanie (<u>akwizycja</u>) obrazu i przetworzenie do postaci cyfrowej (oświetlenie obrazu, formowanie obrazu (optyczne), detekcja, formowanie wyjściowego sygnału z urządzenia
- Wstępne przetworzenie obrazu, jego filtracja i wyostrzanie, a także jego binaryzacja;
- <u>Segmentacja obrazu</u> i <u>wydzielenie</u> poszczególnych <u>obiektów</u> oraz ich <u>fragmentów</u> (np. krawędzi i innych linii);
- Analiza obrazu i wyznaczenie cech obiektów oraz informacji o ich lokalizacji;
- Rozpoznanie i rozumienie obrazu (identyfikacja klasy)

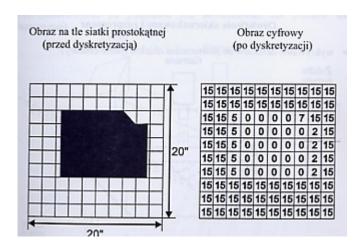
3. Co to jest poziom szarości obrazu

Intensywność obrazu czarno-białego f w punkcie (x,y)

4. Na czym polega próbkowanie obrazu

Dyskretyzacja obrazu \Rightarrow dyskretyzacja funkcji f(x,y):

- przestrzenna (próbkowanie obrazu)

5. Na czym polega kwantyzacja poziomów szarości obrazu

Dyskretyzacja obrazu \Rightarrow dyskretyzacja funkcji f(x,y):

- amplitudowa (kwantyzacja poziomu szarości)

6. Co to jest obraz cyfrowy

<u>tablica NxN próbek</u> wynikających z <u>dyskretyzacji obrazu (przestrzennej);</u> każdy element tablicy przechowuje <u>skwantowany poziom szarości</u> (jeden spośród M poziomów).

7. Co to jest piksel

element obrazu (picture element) ⇒ każdy z <u>elementów tablicy</u>

8. Co to jest rozdzielczość przestrzenna

określa stopień rozróżnialności detali; tym lepsza, im większa wartość N.

9. Co to jest rozdzielczość poziomów szarości

tym lepsza, im większa wartość M. (szerokość przedziału), <u>ile poziomów szarości możemy rozróżnić</u> w danym obiekcie

10. Siatka dyskretna, struktura siatki, podać rodzaje siatek

wzorzec według którego dokonywana jest *dyskretyzacja przestrzenna* obrazu; linie, (oczka(kwadraty), węzły(przecięcia) – jako piksel)

Siatka prostokątna // Siatka trójkątna. // Siatka sześciokątna (heksagonalna)

11. Podać rodzaje sąsiedztwa

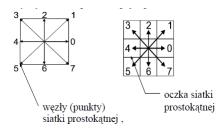
8 spojne, 4 spojne, 3 spojne, 6 spojne

12. Jak wygląda piksel w postaci węzła a jak w postaci oczka

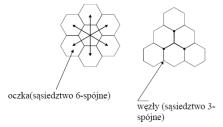
Węzeł na przecięciach, oczko - kratka

13. Na czym polega zasada dualizmu węzeł - oczko?

Np. Dla siatki prostokątnej zachowane są zasady sąsiedztwa np. ośmiospójnego.

A nie są zachowane dla heksagonalnej

14. Podać przykład paradoksu spójności.

5/19 - Sąsiedztwo i tło mają różne rodzaje spójności.

Paradoks spójności

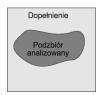
0	1	0	0
0	1	, 0	0
0	0 🖍	1	0
0	0	0	1

1 - obiekt spójny 2 -tło: spójne(?) -niespójne(?)

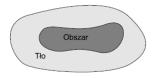
Przeciwdzialanie: przypisanie różnych rodzajów sąsiedztw pikselom obiektu i tła

15. Podać różnicę pomiędzy dopełnieniem a tłem w obrazie

Dopełnienie - wszystkie piksele obrazu nie należące do danego podzbioru obrazu

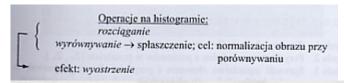

tło - spójne składowe obrazu, które lezą wewnątrz dopełnienia obszaru i otaczają go

16. Co to jest histogram obrazu

Histogram – <u>rozkład częstości</u> pojawiania się w obrazie pikseli o zadanych <u>poziomach jasności</u>

Najlepsze rezultaty daje rozciagnięcie histogramu. Rozciagnięcie powoduje wzrost kontrastowości obrazu oraz stopnia rozróżnialności szczegółów. Dodawania stałej powoduje przesuniecie wszystkich wartości o stałą, co rozjaśnia obraz, ale działa tak samo na wszystkie piksele, co rozjaśnia obraz czasem aż do nasyconej bieli.

Wyrównywanie histogramu

<u>Cel operacji:</u> selektywne *rozciągnięcie* histogramu w obszarach, gdzie występują maksima i selektywne ściągnięcie (zagęszczenie prążków) histogramu w rejonach odpowiadających obszarom obrazu o słabym kontraście. Efekt – poprawa jakości obrazu (głównie ze względu na kontrastowość i stopień rozróżnialności szczegółów).

17. W jaki sposób zmiana w wyglądzie obrazu wpływa na wygląd jego histogramu, podać przykład.

Zmieniają się wartości słupków, np. progowanie z zachowaniem poziomów szarości (to co poniżej progu przejdzie na 0 a reszta pozostanie bez zmien,)

Pytania 2 (Wykład 2)

- 1. Co to są zniekształcenia radiometryczne obrazu, podać ich przyczyny (p. materiał z Wykładu 1) Zniekształcenia powstałe <u>podczas akwizycji</u> obrazu.
- nierównomiernością oświetlenia,
- błędami konwersji oświetlenie sygnał elektryczny (tzn. błędami detekcji)

2. Na czym polega korekcja sumacyjna (p. materiał z Wykładu 1)

Korekcja sumacyjna jednorodnego jasnego obrazu odniesienia Pod(x,y)

 $P_{KORA}(x, y) = P_{od}(x, y) - KORA(x, y) dla x=1,...N, y=1,...,N,$

KORA(x,y) - wartość (poziom jasności) piksela obrazu przy **zasłoniętym obiektywie** (dla tzw. *prądu ciemnego*) -ciemne

Pod(x,y) - wartość piksela jednorodnego jasnego <u>obrazu odniesienia</u> (chyba to tło(oświetlenie?), jak z - jasne

Ркова(x,y) - wartość piksela jednorodnego jasnego obrazu odniesienia po korekcji sumacyjnej

Od jasnego (odniesienie) odejmiemy ciemny (zasłonięty obiektyw) – wyeliminuje nam to błędy spowodowane przez sprzęt i oświetlenie (?)

3. Na czym polega korekcja iloczynowa (p. materiał z Wykładu 1)

PKORM(x, y) = [P(x, y) - KORA(x, y)]*KORM(x, y)

KORM(x, y) - wartość współczynnika korekcji

 $KORM(x, y) = P_{koraMax} / P_{kora}(x,y)$

Ркогм (x, y) - wartość piksela obrazu wynikowego

4. Podać przyczyny zniekształceń geometrycznych obrazu.

- nierównoległością płaszczyzn obrazu i elementu fotoczułego kamery prowadzącymi do **skrótów perspektywy** np. **krzywizna ziemi** wzdjęciach satelitarnych, skaningowy mikroskop elektronowy, zdjecia z powietrza do sporzadzania map,
- własnościami toru optycznego np.: mikroskopia
- obrotem kamery
- zmianami skali.

5. Jakie znamy sposoby realizacji korekcji zniekształceń geometrycznych.

Aproksymacja transformacji wielomianem

u=ax+by+c

v=dx+ey+f

x i y – nie zniekształcony

u i v – zniekształcony

Wyliczanie nowych pkt na podstawie wspólnych współczynników pkt a,b,c,d,e,f

Przekształcenia rozciągające

Przekształcenia afiniczne

Siatka afiniczna – siatka punktów kontrolnych wskazująca, jak wybrane punkty obrazu mają być transformowane. Pozwala na wprowadzenie zniekształceń lub ich redukcję.

6. W jakich przypadkach stosujemy odszumianie czasowe, podać przykład.

7. W jakich przypadkach stosujemy odszumianie przestrzenne, podać przykład.

8. Na jakie dwie podstawowe grupy dzielimy operacje na obrazach? operacje jednopunktowe (punktowe), operacje sąsiedztwa(kontekstowe).

Operacje jednopunktowe **jednoargumentowe:**Są to operacje, w których na wartość zadanego piksla obrazu wynikowego o współrz. (i,j) ma wpływ wartość **tylko jednego piksla**

obrazu pierwotnego o współrzędnych (i,j):

operator identyczności, negacji, binaryzacji, progowanie przedziałami, z zachowaniem poziomów szarości.

9. Na jakie dwie podstawowe grupy dzielimy operacje jednopunktowe?

Jednoargumentowe, wieloargumentowe

Operacje jednopunktowe dwuargumentowe i wieloargumentowe:

Są to operacje, w których na wartość zadanego piksla obrazu wynikowego o współrz. (i,j) mają wpływ tylko wartości piksli obrazów pierwotnych (argumentów) o współrzędnych (i,j):

10.Czym się różni operacja progowania od operacji progowania z zachowaniem poziomów szarości?

Progowanie na obrazach **binarnych** 0 – 1 Z zachowaniem poziomów szarości coś na np. 0, **reszta zachowuje stare wartości**

11.Czym się różni operacja redukcji poziomów szarości od operacji posteryzacji?

12.W jakich przypadkach należy stosować operację rozciągania?

13.Jaki jest cel stosowania operacji dodawania dwóch obrazów, podać przykład. Redukcja zakłóceń

14. Jaki jest cel stosowania operacji odejmowania jednego obrazu od drugiego, podać przykład. Szukanie różnic

15.Podać dwa przykłady zastosowań tablicy LUT w dziedzinie przetwarzania obrazów.

Uniwersalny Operator Punktowy (identyczności, odwrotności, progowania);

Histogram

16.Podać przykład uniwersalnego operatora punktowego a) w postaci tablicy LUT, b) w postaci geometrycznej.

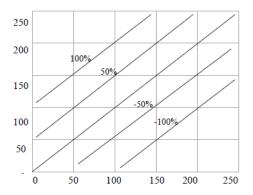
może zawierać w sobie operacje identyczności, odwrotności, progowania, rozciągania itd.

17. Przedstawić histogram przykładowego obrazu a) w postaci tablicy LUT, b) w postaci geometrycznej.

Pytania 3 (Wykład 3)

1. Podać opis matematyczny operacji odpowiadającej regulacji jasnością, podać nazwę tej operacji. Jakaś operacja punktowa.

$$q = p \pm C$$

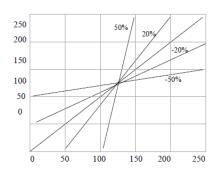
2. Podać opis matematyczny operacji odpowiadającej regulacji kontrastem, podać nazwę tej operacji

Jakaś operacja punktowa.

Kontrast jest to miara określająca <u>szerokość zakresu poziomów szarości</u> lub <u>kolorów</u> występujących w obrazie lub jego fragmencie (np. obiekt-tło)

Różnica między przeciętną jaskrawością dwóch podzbiorów obrazu

$$K = \frac{I_{\max} - I_{\min}}{I_{\max} + I_{\min}}$$
 I – intensywność szarości lub koloru $q = pD \pm C$

Obraz staje się **wyraźny**, **czytelny**, a zarazem przyjazny dla wzroku, Niższa jasność i jednocześnie wysoki kontrast pozwolą na **uzyskanie lepszych barw**, **czerń** stanie się bardziej **zróżnicowana** i głęboka, a **biel** zachowa odpowiednią **jaskrawość**.

3. Podać opis matematyczny operacji odpowiadającej korekcji gamma typu

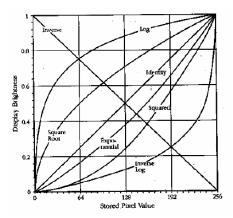
wykładniczego, podać nazwę tej operacji

$$q=p^{\scriptscriptstyle w(calkowite\ lub\ ulamkowe)}$$

Przekształcenie prowadzi do deformacji liniowej skali poziomów szarości tak, aby była zgodna (-odwrotna) z charakterystyką **percepcji szarości przez oko człowieka**.

4. Podać opis matematyczny operacji odpowiadającej korekcji gamma typu logarytmicznego, podać nazwę tej operacji

$log_e(x)$

5. Na jakie operacje dzielimy operacje sąsiedztwa?

Wartość piksela obrazu jest zależna od pewnego otoczenia,

- operacje wygładzania.
- operacje wyostrzania.

6. Praktyczną realizację jakiego rodzaju filtracji stanowią operacje wygładzania obrazu? Filtracji **dolnoprzepustowej (**FD)

Typowe zastosowanie filtracji dolnoprzepustowej polega na <u>usuwaniu zakłóceń</u> z obrazu. Maska (3x3 = same jedynki, albo z 2 w środku)

Niekorzystnym działaniem filtru tego typu jest **"rozmycie" konturów** obiektów i pogorszenie rozpoznawalności ich kształtów.

metody konwolucyjne, tzn. uwzględniające pewne otoczenie przetwarzanego piksela

7. Praktyczną realizację jakiego rodzaju filtracji stanowią operacje wyostrzania obrazu? Filtracji górnoprzepustowej (FG) i dzielą się na operacje filtracji gradientowej i laplasjanowej

Filtry tego typu służyć mogą do **wydobywania** z obrazu składników odpowiedzialnych za szybkie zmiany jasności - a więc **konturów**, **krawędzi**,

8. Podać nazwy dwóch grup operacji, na jakie dzielimy operacje wygładzania obrazu. liniowej i nieliniowej (medianowa i logiczna)

Medianowa - bez zamazywania krawędzi (wartość środkowa z otocznia). Liniowa liczy średnią z otoczenia

9. Podać nazwy dwóch grup operacji, na jakie dzielimy operacje wyostrzania obrazu. gradientowej i laplasjanowej

10.Podać dwa przykłady otoczenia piksla przetwarzanego metodą liniową (konwolucyjną)

11. Jak dzielimy operacje nieliniowe wygładzania obrazu? Logiczne i medianowe.

Filtracja logiczna

Otoczenie punktu (4-spójne) - dyskusja 3-ch warunków

	а	
b	х	С
	d	

1.
$$X' = \begin{cases} a & \text{if } a = \\ else & X \end{cases}$$

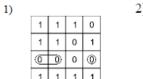
1. $X' = \begin{cases} a & \text{if } a = d \\ else & X \end{cases}$ — eliminacja izolowanych punktów i poziomych linii o pojedynczej grubości — el. izolowanych punktów i pionowych linii o

2.
$$X' = \begin{cases} b & \text{if } b = 0 \\ also & Y \end{cases}$$

pojedynczej grubości

3.
$$X' = \begin{cases} a & \text{if } a = b = c = d \\ else & X \end{cases}$$
 — el. izolowanych punktów.

Przykład zastosowania w obrazach binarnych:

1	1	1
0	1	1
1	0	1
1	0	1
	1 (b) 1	1 1 ① 1 1 0 1 0

Otoczenie 8-spójne - dyskusja 5-ciu warunków

12.W jaki sposób obliczana jest wartość piksla w trakcie realizacji operacji medianowej?

Wartość środkowa z otoczenia?

13.W jaki sposób obliczana jest wartość piksla w trakcie realizacji operacji liniowej (konwolucyjnej) wygładzania?

Dokoła piksele z obraz x piksele z maski / Wsp Wsp = macież wag (3x3 same 1 = 1+...+1=9 1/9) (3x3 1+2+...+1 = 10 1/10)

14. Podać przykład operacji logicznej wygładzania dającej w efekcie eliminację pionowych linii o pojedynczej grubości oraz izolowanych piksli.

Patrz obrazek w 11

15. Podać dwa sposoby zapisu operacji liniowej wygładzania.

- macierz wag
- maska filtracji dolnoprzepustowej (FD)

16.W jaki sposób obliczany jest współczynnik maski wygładzania?

1 / suma wartości pikseli w masce

17. Podać wadę i zaletę filtracji medianowej w odniesieniu do filtracji liniowej.

Zaleta: Usuwa zakłócenia bez zamazywania krawędzi.

Wada(?): chyba gorzej działa przy dużym rozrzuceniu 1 1 1 15 15 15 (nie będzie średni 8 a 15 – skok pozostaje)

Pytania 4 (Wykład 4)

1. Jakiemu rodzajowi filtracji odpowiadają operacje wygładzania obrazu?

FD - filtracja dolnoprzepustowa

2. Jakiemu rodzajowi filtracji odpowiadają operacje wyostrzania obrazu?

FG - filtracja górnoprzepustowa

3. Jakie są podstawowe zadania wyostrzania obrazu?

- podkreślenie na obrazie konturów obiektów
- podkreślenie na obrazie punktów informatywnych (np. wierzchołki dla wielokątów, zakończenia, skrzyżowania, rozgałęzienia linii dla rysunków technicznych, wykresów lub pisma).

Model zadania wyostrzania: wydobycie i uwypuklenie krawędzi obiektu.

4. Podać podstawowe własności operatora gradientowego.

- symetryczny ze względu na obrót i działa tak samo na wszystkie krawędzie o różnych kierunkach,
- nieliniowy.

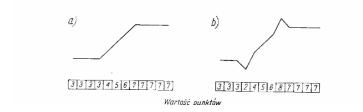
1sza pochodna

5. Podać podstawowe własności operatora laplasjanowego.

- symetryczny ze względu na obrót,
- zachowuje znak różnicy intensywności,
- operator liniowy -> częściej stosowany niż inne
- wyostrzanie,
- inne zastosowania.

Rezultat: uwypuklenie (wzmacnianie) krawędzi (edge enhancement)

6. Wymienić podstawowe różnice pomiędzy operacją wyostrzania opartą na gradiencie a operacją wyostrzania opartą na laplasjanie.

Gradient: wrażliwy na intensywność zmiany; używany tylko do detekcji krawędzi; **Laplasjan:** podaje dodatkową informację o położeniu piksla względem krawędzi (po jasnej czy po ciemnej stronie).

7. Co to jest linia profilu?

Krawędź obrazu widoczna w przekroju(xz).

Obraz został wygładzony. Linia profilu jest gładsza. Składowe harmoniczne o wysokiej częstotliwości zostały usunięte.

Obraz został wygładzony filtracją nieliniową - medianową. Linia profilu jest najbardziej gładka z dotychczas analizowanych, a krawędź jest nadal ostra.

Wyostrzenie

Linia profilu ma nieregularne, mocne wahania. Znacznie zwiększył się kontrast obrazu.

8. Podać przykłady wykorzystania linii profilu do interpretacji wyników działania operacji wyostrzania gradientowego i laplasjanowego.

Pytania 5 (Wykład 5)

1. Jaki jest cel skalowania tablic obrazów wynikowych?

Sprowadzenie wartości pikseli do zakresu [0, (M-1)]

2. Wymienić i porównać 3 metody skalowania tablic obrazów wynikowych.

Równomierne przeskalowanie wszystkich pikseli i spr. Do zakresu (0->M-1)

Czarno-białą krawędź na szarym tle (nie ma przeskoków)

Obcinająca: obcięcie pikseli z poza zakresu

3. Omówić pierwszą metodę skalowania tablic obrazów wynikowych.

$$g'(x,y) = \frac{g(x,y) - g(x,y)_{\min}}{g(x,y)_{\max} - g(x,y)_{\min}} \cdot (M-1)$$

<u>Własność:</u> równomierne przeskalowanie wszystkich piksli obrazu. Końcowy efekt: obraz z zakresu 0–(*M-1*)

4. Omówić drugą metodę skalowania tablic obrazów wynikowych.

$$g'(x,y) = \begin{cases} 0 & \text{dla } g(x,y) < 0 \\ E[(M-1)/2] & \text{dla } g(x,y) = 0 \\ M-1 & \text{dla } g(x,y) > 0 \end{cases}$$

<u>Zastosowanie:</u> obrazy o jednolitym tle i dobrze widocznych obiektach – np. obrazy binarne. Efekt: czarno-biała krawędź na szarym tle.

5. Omówić trzecią metodę skalowania tablic obrazów wynikowych.

$$g'(x,y) = \begin{cases} 0 \text{ dla } g(x,y) < 0 \\ g(x,y) \text{ dla } 0 \le g(x,y) \le M - 1 \\ M - 1 \text{ dla } g(x,y) > M - 1 \end{cases}$$

Własność: obcięcie poziomów szarości spoza zakresu [0,M-1].

6. Co to jest krawędź w obrazie, podać przykład.

zbiór pikseli na krzywej mający taką właściwość, że piksele w ich sąsiedztwie, lecz po **przeciwnych stronach** krzywej mają **różne poziomy jasności**. Wyspa(1) / morze (0)

7. Na czym polega detekcja krawędzi i jaki jest jej cel?

znalezienie lokalnych nieciągłości w poziomach jasności obrazu oraz granic obiektów znajdujących się w scenie.

8. W jaki sposób i używając maski o jakich wymiarach obliczamy specjalny gradient w metodzie Robertsa?

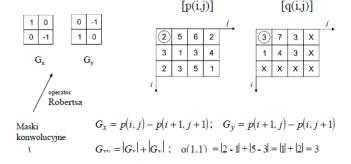
Stosowana w przypadkach, gdy metody filtracji górnoprzepustowej (FG) powodują wzmocnienie zakłóceń w obszarach leżących wewnątrz konturu.

f_o	f_{l}	f_2	(i,j)
f_3	f_4	f_{s}	
f_{ϵ}	f_7	f_{s}	

Metoda Robertsa

$$R(i,j) = \sqrt{(f_4 - f_8)^2 + (f_7 - f_5)^2}; \qquad \alpha = -\frac{\pi}{4} + tg^{-1} \left(\frac{f_7 - f_5}{f_4 - f_8}\right)$$

gdzie: R(i,j) - specjalny gradient w punkcie (i,j) α - kierunek gradientu intensywności.

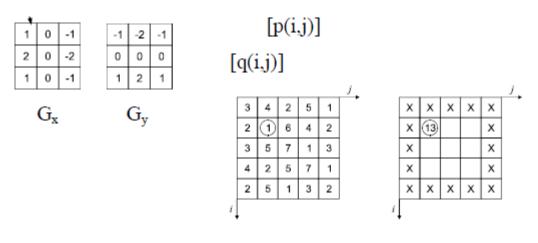
9. W jaki sposób i używając maski o jakich wymiarach obliczamy specjalny gradient w metodzie Sobela? (2 składowe)

Metoda Sobela: - dwie składowe gradientu:

$$S_x = (f_2 + 2f_5 + f_8) - (f_0 + 2f_3 + f_6)$$

$$S_y = (f_6 + 2f_7 + f_8) - (f_0 + 2f_1 + f_2)$$

$$S(x, y) = \sqrt{S_x^2 + S_y^2}$$

$$S_{x} = [p(i-1,j-1) + 2p(i,j-1) + p(i+1,j-1)] - [p(i-1,j+1) + 2p(i,j+1) + p(i+1,j+1)]$$

$$S_{y} = [p(i+1,j-1) + 2p(i+1,j) + p(i+1,j+1)] - [p(i-1,j-1) + 2p(i-1,j) + p(i-1,j+1)]$$

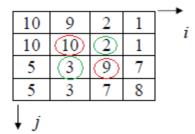
dla piksla p(2,2):

$$\begin{cases} S_x = 3+4+3-2-12-7=11 \\ S_y = -3-8-2+3+10+7=17 \end{cases}$$
$$S_{x,y} = \sqrt{11^2+17^2} = \sqrt{170} \equiv 13$$

10.Podać przebieg wyznaczania kierunku gradientu intensywności w metodzie

Robertsa dla f7=5, f5=5, f4=7, f8=4. // podstawić do wzoru Robertsa dla f6=5, f5=9, f4=10, f8=6.

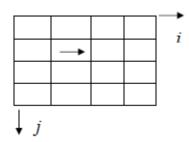
Zadanie na wyznaczanie kirunków

po skosie

2)
$$i=2, j=2.$$

$$\alpha = -\frac{\pi}{4} + tg^{-1} \left(\frac{f_7 - f_5}{f_4 - f_8} \right) = -\frac{\pi}{4} + tg^{-1} \left(\frac{3 - 2}{10 - 9} \right) = -\frac{\pi}{4} + \frac{\pi}{4} = 0$$

Zadanie 1

Dane są 2 przykładowe obrazy pierwotne f(x,y) (str.58). Dla każdego z nich wyznaczyć obraz wynikowy g(x,y). Zastosować następujące maski Laplasjanowe: maska (a) i maska (d) (str. 59).

Zadanie 2

Dany jest przykładowy obraz pierwotny f(x,y) (str. 65). Wyznaczyć obrazy wynikowe stosując odpowiednio maski (a) i (c) filtracji górnoprzepustowej (FG) detekcji krawędzi (str. 64).

Jak liczyć wartość pikseli?

Dolnoprzepustowa – wynik pomnożyć przez współczynnik z macierzy wag **Mediana** – ułożyć otoczenie i piksel i wybrać środkowe **Górnoprzepustowy** – naokoło i NIE DZIELIĆ na końcu